

A winter landscape with snow-covered trees and a large red '2x' graphic. The scene is a snowy forest with evergreen and deciduous trees. The ground is covered in a thick layer of snow. The sky is overcast and grey. The text is overlaid on the top left of the image.

2x

2 • 2022

JOULUKUU

Julkaisija:

Kakskertaseura ry

Sisältö

Pääkirjoitus	3
Muistokirjoitus: Matti Gustafsson.....	5
Antiikkikauppias Olga Lehtinen	7
Åkerbacka syntyy uudelleen	12
Tulta päin -Kakskertapäivät 2022 on paketissa	19
Verkolta verkolle ja takaisin Kakskertaan	23
Lähihistorian havinaa	27
”Lukijan Kynästä” -kirjoituksia kaivataan!	29
Muistatthän Vesa Reilimon	31
Kakskertaseuran tapahtumia v. 2022	37
Kysy Kakskerrasta	42
(Ilmoituksia)	43-48
2x-lehden toimitus	49
Kakskertaseura ry ja hallitus – yhteystiedot; liity jäseneksi	50
Kakskertaseuran myyntituotteet.....	51

Kansikuva Pirjo Koskinen.

*Kakskertaseura toivottaa
Rauhaisaa Joulua ja Menestystä Vuodelle 2023!*

Pääkirjoitus

Hyvät Kakskertaseuran jäsenet! Olemme saaneet toimia nyt keväästä lähtien vapaana rajoituksista. Seuran järjestämissä tapahtumissa on ollut runsaasti osallistujia, toki lisää olisi vielä mahtunut, hyvä että tapahtumat ovat kiinnostaneet. Uusia jäseniäkin olemme saaneet kiitettävästi. Toivon että uudet ja vanhatkin jäsenet ottaisivat hallitukseen yhteyttä uusilla ideoilla toiminnan

suhteen tai muuta palautetta antaen. Kaksikerran yhdistyskentässä on tapahtunut muutoksia; Kaksikerran Koetus lopetti toimintansa ja Kaksikerran Nuorisoseura kokoaa koronan jälkeen teatteriporukkaansa ja pyrkii saaman kevääksi taas esityksen saarelaisten iloksi. Toivottavasti kaikki lähtevät katsoman ja samalla tukemaan saarten teatteritoimintaa.

Kuva: Tuire Lindqvist

Syksyn pimeys on saarillemme saapunut, pakkaset vielä ovat antaneet odottaa. Varmasti lehden ilmestyessä kuuraamut alkavat jo ilmoittaa talven olevan tuloillaan. Muistuttaisin kulkijoita heijastimien käytöstä, se on halpa henkivaikutus. Autoilijat pitäisi taas saada lukemaan ohjekirjaa, missä kerrotaan varsinkin takavaloista. Jokaisella matkallani keskustaan näitä perä pimeään ajavia havaitsen.

Enemmän kuin sää, puheenaiheena on ollut sähkön hinnankorotus ja sitouttaminen kahden vuoden ajanjaksoon. Ei paljon ole ollut tapaamisia, ettei sähkön hinnasta olisi puhetta ollut. Syyskuun puolesta välistä lokakuun loppuun olen saanut vastailia puheluihin ja viesteihin. TPK-koodia on kyselty ja varsinkin puhelussa on saanut kuunnella korva punaisena, miten olisi pitänyt toimia. Varmaankaan en ole monellekaan pystynyt ymmärrettävää tai tyydyttävää vastaus antamaan, jälkiviisautta on ollut paljon. Hyvä puoli asiassa oli, että opin tuntemaan jäsenistöä paremmin, joiltain sain jopa kiitosta. Tavoitteena omassa taloudessa on laskea sähkön kulutusta viidenneksen, esim. sähköllä ei lämmitetä käyttövettä, siirtyminen led-valoihin, uusimalla loput kodinkoneet, saa nähdä miten käy.

Päivittäisillä metsälenkeillä ajatus saattaa karata joskus monenlaisiin ideoihin tai havaintoihin. Tässä viikolla tulin laskeneeksi, kun jokapäiväiset lenkin kilometrit yhdistää, niin on vuoden aikana kulkenut Turusta Lapin perukoille.

Tulee havainnoitua luontoa, sammalten syysväritystä, puiden muotoja sekä kelettuneita puuvanhuksia, aina löytää jotain uutta. Tosin enimmäkseen sitä seuraa bernien intoa kulkea metsässä, ja kaikki muu unohtuu. Metsäkävely antaa aina voimia, huoletkin muuttuvat ainakin pienimmiksi. Siinä sitä, kun kulkee vauhdikkaasti mäkeä ylös ja alas ja vaihtelevasti maastoa hyväksi käyttäen, ei tarvitse paljon muuta kuntoilua.

Hyvää Joulun odotusta ja leutoa talvea toivottaen!

Kuva Piia Kramsu

In memoriam

MATTI GUSTAFSSON (1928-2022)

Kaksikerran kunnanhallitus on vaiennut

Kaksikerran kunnanhallituksen viimeinen elossa ollut jäsen Matti Gustafsson poistui keskuudestamme 17.9.2022, 94 vuoden ikäisenä. Hän syntyi Helsingissä 29.5.1928, mutta perhe muutti jo Matin varhaislapsuudessa Hämeeseen, silloiseen Lammin pitäjään.

Asevelvollisuutensa hän suoritti Uudessa kaupungissa, jossa tapasi tulevan vaimonsa Annelin. Pariskunta asettui

ensin Turkuun töiden perässä ja muuttivat sittemmin 1950-luvun alussa Satavan Tammimäkeen vuokralle. Vuonna 1956 valmistui oma talo Satavan nykyiseen Pohjaniittyyn. Myöhemmin Matti ja Anneli rakensivat talon Sauvoon, jossa viettivät paljon aikaa, mutta Satava säilyi aina kotipaikkana.

Työuransa Matti teki muurarina. Opintonsa hän sai jo nuorena poikana isänsä ja vanhemman veljensä opastuksella. Kaksikerran ja Satavan saarilla on edelleen lukuisia omakotitaloja ja kesämökkejä, joiden muuraus-, rappaus- ja laatoitustyöt ovat Matin käten töitä. Päätyönsä hän teki kuitenkin muualla, lähinnä rakennusliikkeiden palveluksessa. Työuransa viimeiset vuodet hän toimi muuraustyön opettajana.

Kaksikerta kotikuntana oli Matille rakas ja siksi hän halusi antaa oman panoksensa kunnan ja kuntalaisten hyväksi.

Matti valittiin ensimmäisen kerran Kaksikerran kunnanvaltuustoon 1955 ja heti myös kunnanhallitukseen. Hän toimi kunnanvaltuustossa ja -hallituksessa aina siihen saakka, kun Kaksikerta liitettiin Turkuun vuonna 1968.

Näiden luottamustoimien ohella Matti kuului useisiin lautakuntiin, jossain vaiheessa kertomansa mukaan samanaikaisesti 14:ään eri lautakuntaan tai

toimielimeen Kaksikerran kunnassa. Matti oli aktiivinen toimija myös Kaksikerran VPK:ssa sekä Nuorisoseurassa.

Kuntaliitoksen jälkeen hän toimi luotustamustoimissa myös Turun kaupungissa mm. esikaupunkitoimikunnassa. Verolautakunnassa ja vaalilautakunnassa hän toimi kuntaliitoksen jälkeen vielä kymmeniä vuosia.

Koko elämänsä hän harrasti lukemista. Perinteisten urheilulajien seuraaminen oli tärkeää Matille ja itse hän harrasti kilpailumielessä tikanheittoa pitkään vielä eläkevuosinaanakin.

Matti tunnettiin ystävien ja tuttujen keskuudessa hyvänä seuramiehenä ja verrattomana tarinankertojana. tarinat olivat monasti lennokkaita ja osin väritettyjäkin, mutta yhtä kaikki, hauskoja.

Viimeiset viisi ja puoli vuotta Matti asui palvelutalossa. Hän sai elää suhteellisen hyvävointisena lähtöönsä asti. Mattia jäivät kaipaamaan mm. 27 jälkeläistä kolmessa polvessa.

Sauli Gustafsson

Kuva Pirjo Koskinen

Antiikkikauppias Olga Lehtinen

– Åkerbackan pensionaatin ehtoisa emäntä

Vapparintien pohjoispuolella, Lempälän kylän maalla sijaitsevassa Åkerbackassa toimi 1920- ja 1930-luvulla Kaksikerran suurin ja suosituin pensionaatti. Täysihoidtolan ovet olivat avoinna vieraille kesäkuun alusta aina syyskuulle. Tulijoita oli parhaimmillaan niin paljon, etteivät omat tilat riittäneet. Tarmokas emäntä Olga Lehtinen vuokrasikin majoitukseen lisätiloja mm. Aatilasta ja Kalliolasta. Täysihoidtolan sydän oli 1920-luvulla parihuoneisesta torpasta pitkänomaiseksi ja taitekattoiseksi pytingiksi laajennettu Åkerbackan päärakennus, jonka eteläsivulla komeili suuri lasiveranta. Siellä oli keittiö ja ruokasali, jossa emäntä apulaisineen valmisti myös muissa rakennuksissa yöpyneille täydelliset ateriat, aamiaiset ja iltapäiväkahvit. Suurin osa asiakkaista oli turkulaisten liikemiesten vaimoja.

Kesävieraiden pito oli vuonna 1871 syntyneelle Olga Maria Lehtiselle (o.s. Selin) keino hankkia lisätienestettä. Hänen varsinainen päätoimensa ja elämänpääpiirinsä olivat kuitenkin Turussa, jossa

Olga Lehtinen kotonaan, kuva Kaksikertaseura/Turun museokeskus.

hän oli aloittanut työuransa liikemies Cujanderin perheen palvelustyttönä. Siellä hän tutustui tulevaan aviomieheensä, polttimomestari Henrik Wilhelm

Olga Lehtisen Muinaisesineiden kauppa

Humalistonkatu 8.

Puhelin 24 52

Ostaa, myy ja välittää kaikenlaista antiikkialaan kuuluvaa tavaraa. Yli 30 vuotta alan asiantuntijana toimineena sisustaa huoneita aitoon antiikkityyliin. Suorittaa taide- ja antiikkiesineiden arvostelua ja arviointia.

Monipuolinen varasto muinaisesineitä.

37049

Turun Sanomat 10.11.1935.

Lehtiseen (1845–1937). Perheen kolme vanhinta lasta syntyivät muutaman vuoden välein; Uuno Wilhelm 1895, Sikri 1897, Otto 1902 ja iltatähti Ester Maria 1913. Vaatimattomista oloista ponnistaneille vanhemmille lasten kouluttaminen oli erittäin tärkeää, ja nämä menestyivät myöhemmin erinomaisesti. Yrittämisen ja työn teon malli tuli kotoa, etenkin neuvokkaalta äidiltä, joka otti perheen elättämisen vastuulleen itseään 26 vuotta vanhemman puolison ajaututtua taloudellisiin vaikeuksiin.

Wilhelm Lehtinen oli vielä 1900-luvun alussa varakas mies, joka omisti mm. Yliopistonkadun ja Aninkaistenkadun kulmauksen kiinteistön. Vuosina 1904–1906 hänellä oli Piispankadun Tuomio-kirkon puoleisessa päässä (Piispankatu 19) useita liikeyrityksiä; puusepän- ja huonekaluliike, paikavälitystoimisto sekä toiminimi ”helppohintaisia ja välityskauppiaita”. Olga Lehtinen aloitteli samaan aikaan viereisellä tontilla (Piispankatu 17) uraansa antiikkikauppiaana. Pari vuotta myöhemmin myös puolison luotsaamat yritykset siirtyivät hänelle ilmeisen velkaisena, mitä seurasi kon-

kurssi. Toukokuussa 1915 järjestetyssä konkurssihuutokaupassa myytiin ”talossa nro 2 Nikolaintorin varrella Piispankatu 17 polttimomestari Henr. Wilh. Lehtisen ja hänen vaimonsa Olga M Lehtisen vararikoon jätetty omaisuus”. Se koostui pääasiallisesti kallisarvoisista vanhan-aikaisista huonekaluista ja tauluista, kultakoruista sekä hopea ja kupariesineistä. Toisin sanoen Olga Lehtisen muinaisesinekaupan varastosta.

70-vuotiaan Vilhelm Lehtisen työura oli tuolloin jo takana. Perheen neljästä lapsesta nuorin oli vasta kaksivuotias ja vanhin opiskelija, joten ei Olga Lehtisellä ollut mahdollisuutta jäädä pitkään toimeettomaksi. Uusi muinaisesineiden liike avasi ovensa osoitteessa Käsityöläiskatu 1. Se menestyi ja laajeni nopeasti. 1920-luvun jälkipuoliskolla myymälä toimi Birgerinkadulla (nyk. Ursininkatu 7) ja vuonna 1933 se sai uudet tilat Humalistonkatu 8b:ssä sijainneessa kivitalossa.

Olga Lehtisen antiikkiliike oli alansa ensimmäinen ainakin Turussa. Hänestä kehittyi arvostettu asiantuntija, joka ei

tyytyntynyt pelkästään myymään antiikkisia huonekaluja, vaan valmisti niistä kopioita sekä sisusti niillä tyylietietoisien asiakkaiden koteja. Toiminta lähti liikkeelle pienestä korjausverstaasta ja kasvoi puusepänerstaaksi, jossa korjattiin sekä valmistettiin uusia tyylihuonekaluja. Hän luopui ilmeisesti 1930-luvulla omasta verstaasta ja siirsi valmistuksen joukolle luottopuuseppiä. Olga Lehtisen laajaan asiakaskuntaan kuului useita museota, joiden kokoelmia hän auttoi täydentämään, ja Åbo Svenska Teater, jolle hän oli aina valmis lainaamaan näytöksissä tarvittavat tyylikalusteet. Jopa Åbo Akademi teetätti konsistorin huoneeseen tarvitsemansa tuolit Olga Lehtisellä.

Antiikkiliikkeensä rinnalla vitaali daami piti pensionaattia ja yksityistä työnvälitystoimistoa. Lempälän yksinäisestä perintötalosta vuonna 1915 erotetun Åkerbackan osti vanhemmilleen Uuno Lehtinen vuonna 1923. Uuno, joka tunnetaan vuorineuvos William Lehtisenä, oli tuolloin juuri valmistunut metsänhoitajaksi ja lähdössä täydentämään opintojaan USA:han. Ilmeisesti Åkerbacka hankittiin täysihoitolan pitoa ajatellen, sillä jo samaisena vuonna Olga Lehtinen alkoi hakea lehti-ilmoituksella luonnonkauniilla Kaksikerran saarella sijaitsevaan pensionaattiin kesävieraita. Vieraiden oli mahdollista saapua höyrylaivalla Lempälän rantaan, mitä he saivat käyttää

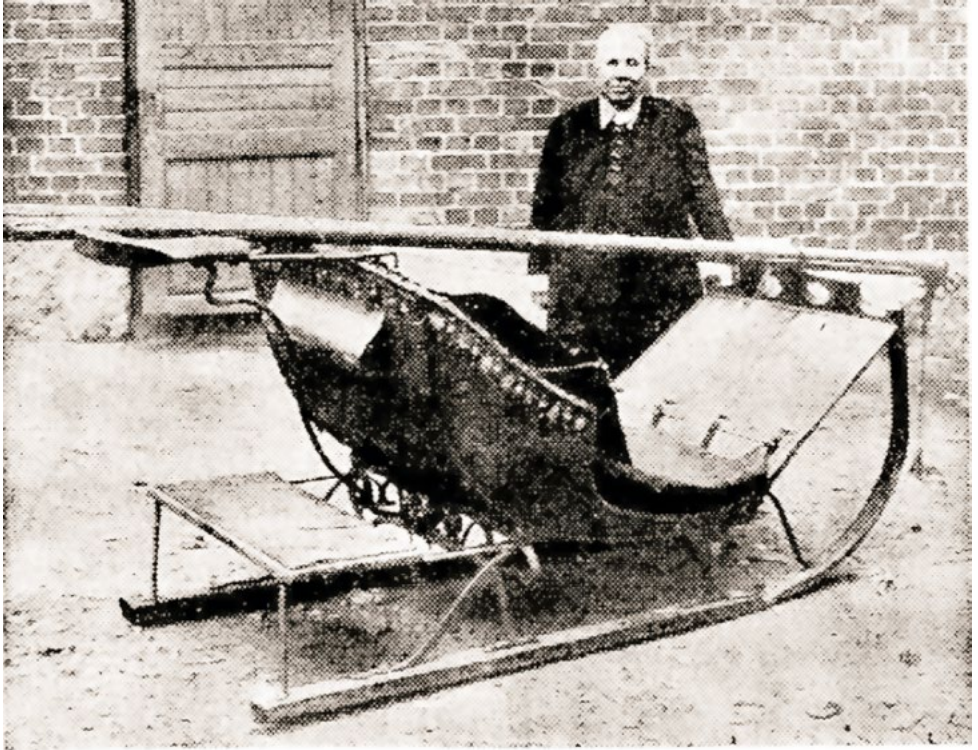
Humalistonkatu 8b:n liikerakennus, jossa Olga Lehtisen Muinaisesineiden kauppa toimi vuosina 1933–1938. Kuva Turun museokeskus 1955.

myös uimiseen. 1930-luvun alussa Vaparin tietä pitkin alkoi säännöllinen linja-autoliikenne.

Olga Lehtinen vastasi pensionaatin hoidosta kesäksi palkatun aputyön ja

ilmeisesti myös tyttäriensä kanssa. Vuonna 1936 täyshoitolan pito siirtyi kokonaan Sikri-tyttärelle. Sikri Sarkki oli Turun Marttayhdistys ry:n aktiivitoimijoita. Hän jatkoi pensionaatin pitoa aiempaan malliin vain pari kesää. Vuonna

Vanha antiikkinen reki vuodelta 1701, takana rva Olga Lehtinen.

Uusi Aura 23.10.1937. "En ole käynyt päiväkään koulua, mutta elämäkoulua sitä perusteellisemmin oman ammattini rajoissa. Olen seurannut kirjallisuutta ja luentoja ja tavannut paljon viisaita henkilöitä, joitten arvokkaat tiedot olen painanut syvälle mieleeni siten korvatukseni sen puutteen, mitä en varsinaisessa koulussa ole saanut. Mutta eniten kauneutta ja kulttuurihistoriaa ovat minulle kuitenkin opettaneet ne antikvariaattini esineet, joitten keskellä olen elämäni viettänyt." ... " Olen myynyt kymmenenkintuhannen markan esineitä vain puhelimitse Helsinkiin ja kirjeellisesti aina Amerikkaan saakka. Tämä ei olisi mahdollista ilman ehdotonta luottamusta. Sen saavuttaa, kun ei koskaan valehtele eikä sano mitään sellaista, mitä ei varmasti tiedä. Mutta niinpä olenkin esim. ennen perunkirjoitusta määritellyt monen arvokkaan, antiikkisen kodin esineitten arvon. Ennenkuin tällaisen luottamustehdävän voi ottaa vastaan, täytyy jo monen metrin päästä pystyä sanomaan; Tämä on aitoa, tuo ei." Kertoo haastattelijalle "rva Lehtinen, eräs mielenkiintoisimpia kulttuuripersoonallisuuksia vanhassa Suomen Turussa".

1938 hän vuokrasi sen Turun Marttayhdistyksen jäsenten kesäkodiksi pitäen itsellään emännän tehtävän. Siinä käytössä se oli vuoteen 1944 saakka.

Olga ja Vilhelm Lehtinen asuivat Åkerbackassa ainakin kesäkaudet. Taata-Vilhelm vetäytyi täyshoitolavieraiden tultua pieneen sivurakennukseen. He molemmat myös kuolivat Åkerbackassa, Vilhelm 92 vuoden ikäisenä heinäkuussa 1937 ja Olga vuoden 1946 huhtikuussa. Kesäkuun alussa hän olisi täyttänyt 75 vuotta. Noin vuoden päästä kummankin kuolemasta järjestettiin Kaks Kerrassa huutokaupat, joissa kuolinpesien irtaimisto myytiin.

Ritva Ahola-Riikosen mukaan (Tuhat juttua Kaks Kerrasta) Taata eli Åkerbackan mestari oli loistava kertoja, joka ulkoiselta olemukseltaan muistutti Frans Emil Sillanpäättä. Kuoleman jälkeen julkaistussa nekrologissa kerrotaan, että hän oli syntynyt Mouhijärvellä, mutta muutti jo 15-vuotiaana Turkuun palvelen suurkauppiaiden renkinä ja isäntärenkinä. Pitkän elämänsä aikana ennätti toimia mm. sahanhoitajana, mutta pääasiallisen elämäntyönsä hän oli tehnyt polttimoteollisuuden palveluksessa. Hän oli toiminut polttimomestarina Liedon, Kärämäen ja Uudenkaupungin molemmissa polttimoissa sekä useita vuosia Turkulaisen Ab. Nordforsin liikkeen palveluksessa.

Persoonallisesti pukeutuva ja luonteeltaan valoisa sekä seurallinen Olga Lehti-

nen taas oli lyhyt ja pyylevä. Olgalla oli raikuva nauru ja suuri sydän. Hyväsydämisyydestä kertoo myös se, että hän palkkasi täysihoitolaan yleensä avukseen aviottomia nuoria äitejä ja tarjosi heille lapsineen ”ensikodin”. Taustalla oli oma nuoruudenaikainen kipeä kokemus. Vuonna 1893 neiti Olga Maria Selinille syntynyt tytär Sigrid Maria eli ainoastaan 3 kuukautta ja 18 päivää.

Sanomalehdissä julkaistuissa haastatteluissa Olga Lehtinen nostettiin tunnettujen turkupersoonien kategoriaan. Lehdissä julkaistiin hänestä jotain valokuvia, mutta yksikään originaali ei ole löytänyt tietään arkistoihin. Myöskään Åkerbackan täysihoitolasta ja sen vieraista ei ole käytettävissä toiminta-ajalta olevia valokuvia. Mahtaako sellaisia olla vielä säilynyt kaks kertalaisten pöytälaatikoissa? Myös tietoja O. M. Lehtisen muinaisesineiden liikkeen valmistamista tai myymistä huonekaluista Kaks kertaseura ottaa kiitoksella vastaan. Lähetä näytekuvat osoitteeseen kaks kertaseura@kaks kertaseura.fi. Katsotaan, josko niistä syntyisi juttua tuleviin lehtiin.

Åkerbacka syntyy uudelleen

*Teksti: Eva Latvakangas, kuvat: Ritva Nummiora,
Susanna Raunio ja Jussi Pikander*

Åbo Akademin muinaiset professorit hyppisivät tasajalkaa riemusta, jos saisivat vielä tilaisuuden kurkistaa kesäparatiisinaan pitämäänsä Åkerbackaan. Poissa ovat vuosia talonröhjää peittäneet pressut, poissa laho ja rappion armottomat hampaanjäljet. Åkerbacka syntyy uudelleen!

Elleivät Susanna Raunio ja Jussi Pikander olisi osuneet vuonna 2015 myyntiin tulleen Olgankujan talon esittelytilaisuuteen, Åkerbackaa ei enää olisi.

Kaikki muut ostajaehdokkaat olivat tulleet paikalle tontin takia. Susanna ja Jussi olivat ainoat, jotka halusivat säilyttää ja kunnostaa talon. Se oli suoraan sanoen pelottavan karmeassa kunnossa, mutta he halusivat sen silti.

Ihan sattumalta he eivät paikalle osuneet. Åkerbacka oli Jussin isovanhempien mökkimatkan varrella, ja he olivat aina ohi ajaessaan harmitelleet perinteikkään talon rappiota. Parin kilometrin päässä Myllykylästä itään kulkevan tien varrella sinnittelevästä vanhasta täysihoitolasta näkyi käytännössä vain kirkkaansininen pressu, joka auttavasti piti sateen poissa vuotavalta katolta.

Jussiin ja Susannaan iski aito ostokuumme. He olivat pitkään unelmoineet maalle muutosta, eikä kumpaakaan viehättänyt ajatus uudesta talosta.

Sitä paitsi he tiesivät, mikä kulttuuri-arre pressun kätköissä piileksi. Åkerbackasta kiertää Kaks Kerrassa legendaa-

risia tarinoita. Se oli aikoinaan antiikki-kauppias Olga Lehtisen, ainutlaatuisen puuhakkaan turkulaispersoonan, perustama ja hoitama täysihoitola, jossa niin Åbo Akademin professoreilla kuin muilla kulttuuriturkulaisilla, ja myöhemmin martoilla, oli tapana viettää sekä leppoisia lomapäiviä että railakkaita juhlia.

Perheen Aarni-poika oli kaksivuotias, kun perhe osti unelmiensa talon. Isisisko Helmi oli täyttänyt yksitoista.

Viittä vaille tuhoutuneella täysihoitola-arteella oli onnea. Jos talo oli pelastettavissa, se oli osunut oikeisiin käsiin. Susanna Raunio on arkkitehti ja muotoilija, opiskellut Aalto-yliopistossa, perinnerakentamisen gurun, Panu Kailan oppilaana, ja Jussi Pikander on käytännön tuhattaituri ja vahva innostuja.

Pariskunnan elämään tuli ryminällä toimintaa ja tarkoitusta. Oli tehtävä perusteellinen rakennussuunnitelma ja sen toteutukselle strategia. Käytännön syistä periaatteena oli, että tehdään itse kaikki mitä voidaan.

Aikataulua ei sen sijaan laadittu. Tämän mittaluokan kulttuuritekkoa ei tehdä vuodessa

eikä kahdessa. Ei varsinkaan kaiken muun työn ohessa.

Jussi on ammatiltaan ravintolapäällikkö ja baarin pitäjä, ja joutuu jo työnsä puolesta liikkumaan paljon.

- Lomaa en juuri pääse pitämään, eikä minua juuri kotona näy, Jussi tunnustaa.

- Mutta silloin kun näkyy, silloin tapahtuu, kehuu Susanna. Joka päivä pitää jotakin tehdä!

Susannallakin on kymmenen rautaa tulessa. Arkkitehdin töiden lisäksi hän suunnittelee sekä sisustuksia että huonekaluja ja taide-esineitä, tekee kuvituk- sia ja taittaa mm. Arkkitehti-lehteä. Valmistumassa on myös uusi Brinkhall-kirja.

Susanna laati arkkitehtuurisuunnitelmat Talo Åkerbackan muutostöihin ja haki niihin rakennusluvan. Hän toimii myös rakennuksen pääsuunnittelijana.

- Periaatteena oli seurata mahdollisimman tarkkaan talon alkuperäistä ulkonäköä, Susanna selvittää.

Helpommin sanottu kuin tehty. Kun lähes kaikki on korjattava, vaihdettava ja muutettava, alkuperäisen asun saavuttaminen vaatii loputonta kekseliäisyyttä ja tarmoa.

Ehkä suurin muutos oli talon korottaminen 80 sentillä. Se oli välttämätöntä, jotta yläkerrassa olisi mahtunut kävelemään. Susanna varmisti suunnittelussaan, että uudet mitat eivät juuri häiritseisi talon harmonisia mittasuhteita.

Toteutus oli varsinaista jännitysnäytelmää.

Aloitettiin katosta. Ensin rakennettiin peltikouru, joka johti katolta talon viereen pinotuille patjoille. Katon alkuperäiset Kupittaaan saven valamat tiilet irrotettiin ja nostettiin kouruun liukumaan alas turvalliselle alustalle.

- Montakaan ei mennyt rikki, Jussi kehaisee.

Tarvittavat lisätiilet löytyivät mm. Vaimalasta: eivät tismalleen samanlaiset, mutta eroa ei huomaa. Harjatiilet jouduttiin tilaamaan Saksasta, koska kodinrakentajat eivät halunneet käyttää vanhoja tai uusia betonisia.

Sitten katto-osa sahattiin irti talosta puukkosahojen voimalla. Urakka oli

Rakennustelineiden alla näkyy talon katkos: yläosa sahattiin irti ja väliin kangettiin 80 sentin korotus.

hirmuinen, mutta rakenteiden lukuisat naulat olisivat rikkoneet moottorisahan.

Talososien väliin kangettiin lisää puutavaraa suunnitellun 80 sentin verran ja katto-osa kiinnitettiin paikalleen. Nyt yläkerrassa on tilaa kolmelle makuuhuoneelle. Yhden huoneen seinät Susanna on maalannut auringonkeltaisiksi.

- Siitä tulee minulle työhuone, hän sanoo silmät loistaen.

Huoneessa on muutakin loistavaa kuin seinät. Jussi on ottanut talteen jokaisen laudasta leikatun hukkapanan ja sommittelee niistä mosaiikkiparkettia huoneen lattiaan. Tähtikuviot ovat jo levittäytyneet kahden seinän vierustalle ja lisääntyvät sitä mukaa, kun sopivia puupalasia jää yli.

Lattialautoihinkin tarvittiin reilusti puutavaraa. Niiden latomisessa Jussi noudatti saamaansa vinkkiä: luonteva vanha lankkulattia syntyy yhdistämällä sekaisin eri levyisiä lautoja. Alakerran

Yläkerta ja kattorakenteet: tänne saatiin korotuksen jälkeen kolme asuinhuonetta

lattia on sommiteltu 4, 5 ja 6-tuumaisista lankuista, yläkerran neljän ja kuuden tuuman levyisistä.

Isoon makuuhuoneeseen on muurattu iso tiiliuuni, jonka peitoksi Jussi on jo koonnut suuren laatikollisen vanhoja kaakeleita. Kaksi muuta kaakeliunia on alakerrassa: keittiössä ruskeatiilinen pyöreä kaunotar, jonka kaakelitilet on saatu Kuopion kaupunginmuseosta, ja salin

Puutavaran hukkapätkistä syntyy mosaiikkiparketti yläkerran työhuoneeseen.

puolella toinen, vielä keskeneräinen lämmönlähde.

Talon joka kohta alkaa olla Jussille tuttuakin tutumpi. Joskus eteen on tullut yllätyksiä.

- Mukavin niistä oli jonkun rakentajan lattian sisään kätkemä tervehdys: höyrylaiva Wapparin aikataulut vuodelta 1919. Olen itsekin kätkenyt tänne monta tervehdystä jälkipolville, Jussi paljastaa.

Puutavaraa remontissa on kulunut kilometrikaupalla. Taloon istutetut kymmenet tyylitikkunat Jussi ja Susanna ovat metsätäneet kokoon joka puolelta maata.

Piispanristin perinnerakennuskauppa Wanhan Wallankumous on ollut raken-

tajille varsinainen aarreaitta. Mahtava ulko-ovi löytyi Kurjenmäen puutalojen purkutyömaalta ja toinen Turun Fortuna-korttelin restaurointityömaalta. Uudis-osana rakennettuun umpikuistiin löytyi kaunis pikkuikkuna Laukon kartanon varastoista, ja toinen talon alta.

Talon toinen uudisosa on tien puoleisen julkisivun juhlava lasiveranta. Sitä tosin ei pitänyt rakentaa uudestaan, mutta kun katto avattiin, havaittiin että verannalle oli vuotanut vettä siinä määrin, ettei rakenteita voinut pelastaa. Lattian alta löytyi raudaton betoniperustus, johon ei enää ollut luottamista.

Veranta uusittiin niin perusteellisesti, että vanhasta rakenteesta jäi jäljelle vain

kaksi kantavaa tolppaa. Tilavan verannan toiseen päähän rakennettiin kylpyhuone, ja pariovet avautuvat pienelle, puolipyöreälle parvekkeelle, jonka molemmin puolin kiertää portaat.
kuva veranta

- Siitä parvekkeelta Jussi voisi pitää puheita puutarhaan kokoontuneille vieraille, Susanna unelmoi.

Nyt puolivalmiille lasiverannalle heijastuu syyspäivän valo kymmenestä kauniista ruutuikkunasta, jotka saatiin naapuritalalta. Tilan keskelle on helppo kuvitella pitkä ruokapöytä kepeine tuoleineen. Siihen juhlava kattaus, ympärille iloisia juhlijoita, musiikkia ja iloista puheen sorinaa.

Susanna ja Jussi löysivät keittiön kakluuniin tyylikkääät kaakelit Kuopion kaupunginmuseosta.

Keittiö alkuktekijöissään.

Jospa professorit silloin tämän näkisivät!

Åkerbackassa kesälomia viettäenistä kesävieraista on jäänyt muitakin muistoja kuin vanha laiva-aikataulu.

- Eräs vanha rouva soitti ja kertoi, ette arvaakaan minkälainen aarre hänellä täällä on! Jussi kertoo.

- Hänen miehensä isoisä oli Alexander Federley, tunnettu taiteilija ja kulttuuripersoona. Ilmeisesti hänen kynästään oli syntynyt pitkä ylistysruno, joka esitettiin elokuussa vuonna 1921 Åkerbackassa pidetyissä juhlissa. Rouva tarjoutui lähettämään sen meille – ja täällä se on!

Lasiverannan eteen on rakennettu puoliympyrän mallinen terassi, josta johtaa portaat alas puutarhaan.

Huolellisesti valitut kalusteet luovat kodikkuutta vanhaan taloon.

Aarni-poika osallistui innolla lasive-
rannan rakentamiseen.

Jussi Pikander kaivaa piirongin laati-
kosta kaksi taitettua kirjepaperiliuskaa,
joille on kirjoituskoneella hakattu peräti
13 ruotsinkielistä värssyä otsikolla

Avskedsfesten på Åkerbacka / Åkerbackan jäähyväisjuhla

Kaikkia säkeistöjä emme voi painaa
tähän, mutta tässä pieni makupala sadan
ja yhden vuoden takaisista tunnelmista:

På Åkerbacka stänges dörren snart,
det blir med sedvanlig kläm och fart
ty mor till stan vill fara
och sälja gammalt bara,
så därför stänger Åkerbacka snart
*Åkerbackan ovet kohta suljetaan,
perinteisen vauhdikkaasti ja tarmolla,
sillä Äiti haluaa kaupunkiin
myymään kaikkea vanhaa,
ja siksi Åkerbackan ovet suljetaan.*
Ja leve Åkerbacka och dess fru!

För henne flerfaldigt vi hurra nu.
För pensionatets fruga
vi alla tacksamt buga
ja leve Åkerbacka och dess fru!
*Kauan eläköön Åkerbacka ja sen rouva!
Hänelle nyt moninkertainen hurraa!
Pensionaatin rouvalle
me kiitollisina kumarramme,
siis eläköön Åkerbacka ja sen rouva!*

Muissa värssyissä puhutaan sekä lap-
silaumoista että nuorten tyttöjen kau-
niista rivistä, muistellaan riemukkaita
tansseja ja kehutaan rouvan ruokaa
maailman parhaaksi.

Vielä nytkin on puolivalmiille lasive-
rannalle helppo kuvitella pitkä pitopöy-
tä ja iloisesti laseja kilistelevä seurue.
Ainakin jos talon nykyiset haltijat saavat
unelmansa toteutettua, on tiedossa rie-
mukkaita tupaantuliaisia.

Tulta päin

– Kaks kertapäivät 2022 on paketissa

Muistan sen niin kuin se olisi ollut eilen. Lauantai kesäkuun 29.6.2019, lämmin aurinkoinen päivä. Päivän järjestelyistä oli päävastuussa Brinkhallin ystävät ry. Päiviä oli edeltänyt paljon valmistelua, suunnittelua, organisointia ja hikistä fyysistä työtä hyvässä hengessä, juuri sitä, mistä Kaks kertalaiset ja kaks kertahenkiset ovat tunnettuja. Juhlapäivä meni hienosti ja juuri kun juhlat olivat melkein ohi, oli

perinteiden mukaan aika luovuttaa Kaks kertapäivien nuija seuraavalle järjestölle:

”Ja nuija ojennetaan - Kaks kertan VPK:lle, joka toimii lauantaina 27.6.2020 järjestettävien Kaks kertapäivien järjestelyiden päävastaavana”.

Vuonna 2020 maaliskuussa alkoi korona ja tilanne jatkui, jatkui ja jatkui. Alkukesästä kävi selväksi, ettei Tulta päin -

Penkit riviin ja myyntipisteet hallin reunoille.

Walker Group vastasi päivän soitannoista.

Kaks kertapäivät 2020 pystyttyä järjestämään. Korona oli sitkeä ja jatkui vielä vuoden 2021 puolelle, mutta olimme optimisteja ja tilasimme tienvarsi kyltin ”Kaks kertapäivät lauantaina 3.7.2021” ja pystytimme sen muiden ilmoitustaulujen viereen Kaks kerrantien varrelle.

Vuosiluvunhan voi aina muuttaa tarvittaessa. Ja niin se muutettiin, sillä eihän sitä vuonna 2021 voitu järjestää. Punainen viiva yli vuosiluvun ja uusi päivämäärä perään.

Sanotaan, että hiljaa hyvää tulee. Ja sitten Korona hellitti vähän ja Kaks kertapäivät lauantaina 2.7.2022 oli todellista totta.

Satavan venepalvelun kanssa järjestelyt onnistuivat jälleen mainiosti. Juhlaa edeltävänä iltana kerääntyi tuttu ”pys-

tyttäjät”-porukka, joka tottuneesti haajaantui eri tehtäviin. Ladosta haettiin traktorilla penkit ja pöydät ja ne vietiin halliin. Siellä odotti penkinputsausjengi ja koristelijat. Myyntipöydät täyttyivät jäsenyhdistysten esittely- ja myyntitavaroista. Kaikki sujui tottuneesti ja hymyssä suin.

Lauantaipäivä oli tosi helteinen ja tuntui hyvältä voida pitää suurin osa ohjelmasta ja myyntipisteistä hallin viileydessä. Orkesteri Walker Group testasi äänentoistolaitteita ja soitti makupaloja repertuaaristaan. Buffettipöydän ympärillä tuoksui ihanasti kahville ja vastapais-tetuille vohveleille.

Hyvissä ajoin ennen kello 11 ihmisiä alkoi virrata portista sisälle ja Walker Group aloitti soiton. Juontajamme Lassi Lähteenmäki pyysi, että Britt-Marie

Britt-Marie Juup ja tervetuliaissanat.

Marko Viljanen pitämässä tervetulopuhetta. ⬆️ ⬆️
Lassi Lähtenmäki, päivän juontaja, kävi läpi palokunnan historiaa. ⬆️

Jaana Majatie ja Kaks kertalaulu.

Reijo Salminen käärijäpuhujana. ➔

Kapulan luovutus Kotiseutuyhdistykselle, sen vastaanotti ja kiitti Pirjo Laakso-Salmi. ▼

Juup, Kaksikerran Sopimuspalokunnan hallituksen puheenjohtaja tulisi lausumaan tervetuliaissanat. Heti perään palokuntapäällikkö Marko Viljanen piti tervetuliaispuheen. Puheiden jälkeen Lassi esitteli lyhyesti yhdistykset sekä kertoi Kaksikerran VPK:n historiasta lukiemalla otteita Petri Aallon kirjoittamasta historiikista.

Kaksikerran Käräjät avasi Kaksikertaseuran puheenjohtaja Raimo Västinsalo. Jaana Majatie, säestäjänä Rami Aaltonen, lauloi Kaksikertalaulun. Käräjäpuheen piti emeritus palomestari Reijo Salminen. Sitten tuli aika julkistaa Vuoden Kaksikertalainen – Rami Aaltonen. Ramia kiitettiin hänen suurenmoisesta työstään saarten nuorison hyväksi sekä aktiivina Kaksikerran Kaksoispisteessä.

Kaksikerran Kaksoispisteen ylläpitämissä ”Muksulassa” oli koko päivän kova vilskke, kun leikittiin ja pelattiin pelejä ja välillä pyöriteltiin hattaroita.

Juhlan lopussa oli kapulan vaihdon aika: ”Vuoden 2023 Kaksikertapäivien pääjärjestäjä on Kaksikerran Kotiseutuyhdistys”. Walker Groupin tahtiin pyörähdeltiin vielä parketilla ennen kuin yleisö lähti tyytyväisinä koteihinsa.

Ilmapäivällä Pystytysporukka muuttui Purkamisporukaksi ja samalla rutiinilla ja nopeudella tehtiin purku, yhtä nopeasti kuin pystytyskin.

Lokakuun 19. tavattiin vielä kerran ja pantiin vuoden 2022 päivät pakettiin.

Vuoden Kaksikertalainen Rami Aaltonen.

Keskusteltiin siitä, mikä oli mennyt hyvin ja minkä olisi voinut hoitaa ehkä vielä paremmin, samalla kun vietettiin mukava ilta. Kaksikerran SoPK luovutti Kaksikerran kotiseutuyhdistyksen puheenjohtajalle Kaija Väisäselle mapin, jonka sisältö voi toimia toteuttamisen mallina.

Miksi Kaksikertapäivät, monikossa? Siksi, että tapahtuma on kaksipäiväinen, lauantaina päiväohjelma käräjiineen ja illalla tanssit, sunnuntaina jumalanpalvelus Kaksikerran kirkossa, missä päivien järjestäjä hoitaa kahvituksen.

*Seuraavia Kaksikertapäiviä odotellessa,
Hyvää syksyä ja talvea toivottaen
Britt-Marie Juup
Kaksikertapäivät 2022 puheenjohtaja*

Verkolta verkolle ja takaisin Kakskertaan

Marraskuulle tyypillinen harmaanpimeä iltapäivä on juuri laskeutunut, kun istahdamme pöydän ääreen pullantuoksuissa rintamamiestalossa Satavan Mäkivaarassa. Käynnin tarkoituksena on jotenkin kiteyttää ystäväni ja oppi-isäni elämä paperiliuskaan — helpommin sanottu kuin tehty.

Vastapuolellani istuukin tuo kaltaiseni: luontoharrastaja, lintujen rengastaja, kalastaja ja pullafanaatikko, vaikkakin vähän vanhempana kuin kaksikymmentä vuotta sitten, kun ensimmäistä kertaa tavattiin. Kuten niin monta kertaa aiemmin, juttu luistaa käyntiin ennen kuin edes ehdin kurottaa ensimmäiseen vastaleivottuun korvapuustiin, saati sitten pistämään nauhurin päälle.

Juhani Virtasen tapasin ensimmäistä kertaa Jurmon lintuasemalla huhtikuussa 2003, ollessani 14-vuotias nuori lintuharrastaja. Etenkin lintujen rengastus kiehtoi minua ja heti tavatessamme tenttasinkin Juhania ahkerasti, mitkä lajit ovat jääneet mieleen ja miten rengastajaksi yleensäkin pääsee. Nopeas-

ti kävi ilmi, että olemme samoilta saarilta kotoisin, Satava-Kakskerta akselilta. Jo asian unohtaneena, kertoi siskoni kotio-
vemme taakse ilmestyneen kohtelias herrasmies, jolla tosin suu oli käynyt yhtä mittaa. Siitä alkoikin oma matkani lintujen rengastajaksi ja samalla Kakskerran tunnetuin lintumieskin tuli tutuksi.

Vuonna 1937 syntynyt Juhani ”Jussi” Virtanen saapui Turkuun värikkäiden elämänvaiheiden jälkeen vuonna 1963. Virtasten perhe lähti sotaa pakoon kotikaupungistaan Raumalta, päätyen Uudenkaupungin Lyökkiin, isoäidin kotiin. Vuosien vierähtäessä saaristossa perheenisä sai luotsipaikan ja perhe muutti Uuteenkaupunkiin 1943. Lapsuus saaristossa teki vahvan vaikutteen Juhaniin tulevaisuuteen, joka myöhemmin näkyi niin työelämässä kuin vapaa-ajassakin. Alun perin saariston lapsesta piti tulla metsäteknikko, mutta Nauvossa tehtyjen metsätöiden harvat markat eivät enää perheelliselle riittäneet eikä yksipuolinen työkään enää maistunut. Merisotakoulun käyneenä merivartiostosta löytyi lopulta sopiva ura, joka vei kapteeniluutnantiksi asti. Luontaiseksi

merimieheksi Virtanen ei kuitenkaan itseään kutsu: ”Jos tarpeeksi tuulta on, niin kyllä siinä paha olo tulee, etenkin syksyn ensimmäiset reissut olivat rajuja kokemuksia”. Siksi 17 viimeistä vuotta merivartiostolla menikin meritoimistossa toimistoupseerin virassa ja eläke kutsui jo 48-vuotiaana, silloisen eläkelain mukaan. Juhani kertookin, että hän harvoin kertoi muille olevansa eläkkeellä, koska useimmilla oli vielä kymmeniä vuosia työtä jäljellä. Mukavan uran tehneenä hän usein kertookin olevansa ”Kultapossukerhon” jäsen.

Isän metsästysharrastus vaikutti myös pojan luontointoon. Koulussa kiinnosti lähinnä biologia, jota edesauttoi hyvä opettaja keskikoulussa: ”Vaikka olin

muuten vähän hunsvotti poika, lapsellinen ja niin pois päin, niin biologia oli aine, joka minua kiinnosti ja hyvä opettaja sai minut innostumaan aiheesta. Ja jos saan henkseleitä paukutella, niin minulla oli koulun suurin kasvikoelma”. Kasveja tulikin myöhemmässä elämässä sekä kartoitettu että kerätty ja 750 painettua kasvia toimitettiin Turun Yliopiston kokoelmiin. Laajaa ja monipuolista luonto-osaamista on arvostettu ja esimerkiksi Paasikiviopistossa Virtanen on luennoinut niin kasveista, linnuista kuin hylkeistäkin. 80-luvun puolivälissä perustettiin hylkeidensuojelutyöryhmä ja Virtanen osallistui viitenä vuonna laskentoihin ja eri tutkimuksiin. ”Silloin ei ollut mitenkään selvä juttu, että hylkeen edes näkee, kuten nyt”.

Juhani ja Atte. Kuva: Raimo Västinsalo.

*Juhani rengastuspuuhissa, kädessä käpytikka.
Kuva: Sanna Kakonen*

Juhani tunnetaan usein ”Lintu-Virtasena” ja lintujen rengastajana Juhani onkin erityisen tunnettu. Lintuharrastajapiireissä Virtasen maine on legendaarinen. Sotaväessä tutuksi tullut, myöhemmin rengastustoimiston johtajanaakin toiminut Pertti Saurola kysyi aikoinaan mukaan lintujen rengastustoimintaan, koska tiesi Juhaniin mm. toimineen riistasäätiön siipimerkitsijänä ja olevan muutenkin pätevä lintumies. Rengastuksen 110 vuotisen historian aikana Virtanen on ehtinyt rengastaa yli 170 000 lintua, kolmanneksi eniten Suomessa. Merivartiostossa ollessaan etenkin saariston lajeja tuli rengastettu partiomat-

kojen yhteydessä ja vapaa-ajalla Virtasen perheen lapsetkin pestattiin avustajiksi. ”Muksut oli koko kesän veneessä ja ajettiin saaresta saareen. Tiiranpoikasesta sai viisi penniä ja lokinpoikasesta kymmenen penniä”. Töiden kautta Virtanen osallistui myös merikotkien talviruokintaan, joka pelasti lajin sukupuuton partaalta. Kun kysyn mieleenpainuvista kokemuksista rengastajana, muistuu mieleen harvinaiset lajit kuten esimerkiksi Suomen toinen ja kolmas hippiaisuunilintu ja pari ruskouunilintua. Tärkeinä muistellaan myös yhteisiä reissuja, kuten esimerkiksi matkaamme Suomen ensimmäisille merimetsoluudoille Kustavissa, Jurmon reissuja ja etenkin talvilintupyntejä, joita järjestimme Satavan puolella kotimme talviruokinnalla. Moni aloitteleva lintujen rengastaja onkin saanut Juhaniilta tärkeitä opit, itseni mukaan lukien. ”On tärkeää opettaa ja tukea nuoria harrastajia”.

Kaksikertaan Virtanen saapui 1994. Luontoihmiselle paikka olikin luonteva ja 250 linnunpönttöä nousikin nopeasti Kollin ja Brinkhallin väliselle alueelle. Pöntöistä hän muistaa mainita että korkealle niitä ei tarvitse sijoittaa, koska esimerkiksi suurin osa tiaisista pesii helposti koloissa, jotka ovat vain puolitoistametriä maasta, tällöin poikasten rengastaminenkin ja pönttöjen huolto käy kätevämmiin. Nyt vanhempana konkari-rengastajana ja ajokortista jo luopuneena hän toteaaakin ”kuka samperin pölvästi on näin kauas pönttöjä tuonut”, kun matka pöntöille ja takaisin Hyyrytilänkujalle pitää taittaa jalan. Koti Kaksikerran-

järven rannalla on antanut mahdollisuuden myös toiselle rakkaalle harrastukselle eli kalastukselle. Verkkotouhut niin lintujen kuin kalojenkin parissa on tehnyt Juhanista näppärän käsistään ja rikkinäiset verkot hän paikkaa hetkessä. Kalatarinoitakin riittää: päälimmäisenä muistissa on 10 kg painanut karppi ja yli kolmen kilon ankerias, laji joka on nykyään sukupuuton partaalla. Kysymys ankeriaasta johtaa heti jatkokysymyksen siinä, miten luonto on muuttunut vuosien varrella. Keskustelemme tovin muuttuvasta luonnosta, jossa voittajat ja häviäjät ovat uutisistakin tuttuja: Näilläkin mailla hömö- ja töyhtötiainen ovat hävinneet ruokinnoilta ja varpunen vaihtunut pikkuvarpuseen. Teeren pulina on myös hävinnyt sekä Satavan että Kakkerran saarelta. Toisaalta Virtanen muistaa vielä ajan, jolloin kyhmyjoutsen oli järjestyttävän harvinainen ja miten jotkut lajit, kuten satakielet yleistyivät Varsinais-Suomessa. Pohdimme myös, miten nopeasti merimetson kannannousu tapahtui, kun muistoissamme on vielä ensimmäiset pesivät yksilöt 2000-luvun alussa.

Toisen kanelipullan syötyäni totean, että keskustelu Juhanin kanssa on taas luistanut niin vauhdilla, että tunnit karkaavat käsistä. Päätämme värikkään keskustelun siihen, että totean Juhanin tärkeimmäksi meriitiksi hänen persoonallisuutensa, johon kuuluu herrasmiesmäinen kohteliaisuus yhdistettynä mahdavaan huumorintajuun ja haluun tutustua uusiin ihmisiin. Juhani tunnetaankin kaikissa piireissä hyväntuulisena ja reh-

tinä kaverina, jonka kanssa ystäväystyy helposti. Omiin parhaimpiin muistoihin kuuluukin, kun aloitimme rengastusprojektin Satavan Hennalan ruovikossa, kun olin saanut oman rengastusluvan. Epäileväni totesin, että voi olla vaikeaa saada verkkorengastukselle lupaa toisten mailla, kyseessä ei kuitenkaan ole ihan kaikille tuttu harrastus. Mutta niin vain Jussin johdolla ajoimme auton maanomistajan pihalle ja koputimme oveen. Juhani kätteli talon rouvaa ja esitteli asiamme kohteliaasti. Ei kauaa mennyt, kun saimmekin jo kutsun kahville. Pullatkin tarjottiin, samalla kun kerroimme tarkemmin projektistamme ja ihailimme kevään saapumista Satavan saareen. Tästä lähtikin käyntiin vitsi, joka kuvaa Juhania henkilönä ehkäpä parhaiten: Kunhan kohteliaasti etenee, niin pullaa voi löytää ihan mistä tahansa.

Kuva Salme Virtanen.

Lähihistorian havinaa

Meri Valkaman Sinun, Margot ja Tapio Koivukarin Sataman laulu ovat sukelluksia lähihistoriaan. Tämänikäinen - 60-luvulla syntynyt - lukija havahtuu: yksi sukupolvi on jo ehtinyt varttua keski-ään kynnykselle ilman omakohtaisia muistikuvia tai kokemuksia 1980-luvusta, ajasta, jolloin jokaisella Euroopan valtiolla oli oma raha eikä EU:ta nykymuodossa ollut vielä olemassakaan.

Menneisyyttä etsimässä

Meri Valkaman esikoisteoksessa toimittaja, alle nelikymppinen Vilja löytää isänsä jäämistöstä kirjeitä, joiden lähettäjänä on salaperäinen Margot. Kirjeissä viitataan myös Kastanja-nimiseen tyttöön, jonka Vilja tajuaa tarkoittavan häntä itseään. Nuori suomalainen perhe asui itä-Berliinissä 1980-luvulla, kun perheenisä oli Suomessa ilmestyvän lehden kirjeenvaihtajana. Viljalla on ajasta vain hämäriä muistikuvia. Äiti ei suostu kertomaan kirjeistä mitään ja kieltää Viljakin penkomasta asiaa. Menneisyys ei jätä rauhaan ja Vilja matkustaa Berliiniin lapsuutensa asuinsijoille selvittääkseen omaa menneisyyttään ja isänsä salai-

suuksia. Pala palalta koko kuva alkaa hahmottua.

Tarina kulkee kahdessa aikatasossa. Berliinivuosien kuvauksessa on vahva nostalginen kaiku. Eletään aikaa, jolloin Gorbatschov tuo sosialistiseen järjestelmään käsitteet glasnost ja perestroika. Tämä hämmentää itäsaksalaista yhteiskuntaa, vaikka vapaudesta haaveillaankin. Viekö muurin äkillinen murtuminen pohjan kaikelta, mitä DDR:ssä oli ihanoitu? Viljan vanhempien avioliiton kulissit notkahtavat, mutta koko perhe palaa Suomeen. Entä isä, haaveileeko hän takaisinmuutosta?

Nykyaikaa, vuotta 2011 siivittää Viljan Berliinin matka ja hänen läheistensä suhtautuminen menneiden tapahtumien selvittämiseen. Jokaisella - kumppanilla, äidillä ja veljellä - on oma näkemyksensä Viljan toimien oikeutuksesta ja mielekkyydestä. Berliinissä Viljan matkaoppaana on äidin vanha ystävä, toimittaja Ute, joka suhtautuu kriittisesti saksojen yhdistymiseen. Se johti hänen mielestään itäsaksalaisen identiteetin hävittämiseen. Yhtäkkiä et ollutkaan mitään, ammattitaitosi ei kelvannut lännelle.

Yli viidestäsadasta sivusta huolimatta kirjan luki nopeasti. Teksti on jouhevaa ja tarina pitää otteessaan viimeisille sivuille saakka. Ei ihme, että teos voitti Helsingin Sanomien esikoiskirjapalkinnon syksyllä 2021.

Sataman laulu soi uskottavasti

Tapio Koivukarin uusin teos on sekoitus satamatyötä ja yliopisto-opintoja. Päähenkilö on opiskelija, joka hakeutuu Helsingin satamaan töihin opintoja rahoittaakseen. Alun vaikeuksien jälkeen satamatyö alkaa sujua ja satamasta kehkeytyy nuorelle teologian opiskelijalle Ismo Kivimaalle toinen yhteisö, joka tarjoaa palkan lisäksi satamajätkien porukkahengen. Tilapäisyydestä huolimatta satama kiehtoo Kivimaata.

Porukalla puidaan päivänpolitiikkaa kylmän sodan varjossa, ihmissuhdekieruroita ja syvennyttään pohtimaan myös elämän tarkoitusta, syntyjä syviä. Henkilöhahmot ovat uskottavia persoonallisuuksia ja näkemyksiä on laidasta laitaan. Ahtaustyön arki kuvataan totuudenmukaisesti alan sanastoa myöten.

Satamatyön ohella Kivimaa tuskailee opinnoissaan ja parisuhteessa, etenkin sen puutteessa. Oma opinalaansa, teologiaa, hän puntaroi, olisiko hänestä papiksi, tai uskonnonopettajaksi, entä mitä muuta hän osaa, voi tehdä – satamatyön lisäksi? Lokahtavatko elämän peruspalaset kohdilleen?

Ajankuva on realistista ja kerronta rehevää. Suomi kuvataan idän ja lännen välissä tasapainoilevana maana, joka YYA-hengen mukaisesti kuuntelee itänaapuriaan, mutta samanaikaisesti tähyilee länteen.

Sataman laulua on saatavilla kirjastosta lyhyellä jonotuksella, mutta Meri Valkaman kirjasta on – vieläkin – vuosi palkinnon jälkeen yli 400 varausta.

Turun palo ei sammu mielistä

Tämän lehden julkaisuhetkellä on jo tiedossa onko Turun palosta kertova kirja Tunteiden palo – Turku liekeissä 1827 tämän vuoden Tieto-Finlandian voittaja? Tulipa voitto tai ei, niin joka tapauksessa Hannu Salmen teos on lukemisen arvoisen. Kirja ei ole pelkästään paloa ja sen seurauksia kuvaava historianopus, vaikka lähdeluettelo onkin vaikuttava. Tarinalinen, palon omakohtaisesti kokeneiden äänellä tapahtuva kerronta antaa hyvän käsityksen kahden vuosisadan takaisesta Turusta, kaupungista, jota aamun sarastaessa 5.9.1827 ei enää ollut.

Valkama, Meri: *Sinun, Margot*, 2021, WSOY, 556 s.

Koivukari, Tapio: *Sataman laulu*, 2022, Johnny Kniga, 427 s.

Salmi, Hannu: *Tunteiden palo – Turku liekeissä 1827*, 2022, Otava, 240 s.

”Lukijan Kynästä” -kirjoituksia kaivataan!

Jokunen vuosi sitten aloimme julkais-
ta 2X-lehdessä juttusarjaa otsikolla
”Lukijan Kynästä.” Tavoitteena oli
mm. saada omien lukijoidemme ajatuk-
sia ja muistoja eri aikoina näillä saarilla
elämisestä. Muutamia erinomaisia tari-
noita saimmekin julkaistavaksi, vielä
kerran kiitos näistä!

Haluaisimmekin nyt viritellä uudelleen
henkiin tämän lukijoidemme ajatusten
ja muistojen tallentamisen. Kaksikerran
saarilla elämisestä on toki kirjoitettu
ennenkin, mm. paikallisin voimin koos-
tettu, yli 300 sivuinen teos ”Tuhat Juttua
Kaksikerrasta: muistoja vuosilta 1900-
1967 ” (toim. Ritva Ahola-Riikonen v.
2000) on kerrassaan upea katsaus saa-
rillamme asumisen riemuista ja hanka-
luuksistakin menneinä vuosikymmeni-
nä, kun Kaksikerta oli vielä itsenäinen
maaseutukunta.

Nyt olemme Turun yksi kaupunginosa,
mutta varsin omaleimainen sellainen.
Onneksi näin. Menestyvällä kaupungilla
pitääkin olla tarjota asukkaillensa mo-
nenlaisia, todellisia vaihtoehtoja ja mah-
dollisuuksia asumisensa järjestämiseksi.

Ja me olemme valinneet tämän, kaupun-
gin harvaan asutun äärilaidan, meren ja
metsien ympäristön, jossa on vielä läsnä
myös menneitten vuosisatojen kulttuu-
rimaisema arvokkaine kylineen. Ja sienä
ja kauriitakin riittää, bussit kaupunkiin
sen sijaan ovat harvassa...

Olisiko tässä Kaksikerran saarien oma-
leimaisuudessa, menneessä ja nykyises-
sä, ainesta uusiin muistoihin?

Te lukijat osaatte arvioida tämän par-
haiten, omien kokemustenne perusteel-
la. Mikä riemastuttaa, mikä askarruttaa
nykyelämisessä? Oliko silloin ennen
paremmin, jos teillä on niitä vanhoja
muistoja? Miten elämä täällä silloin oli
erilaista? Vai oliko?

Kerronpa tässä alkajaisiksi yhden
oman ”ennen oli ”- muistoni:

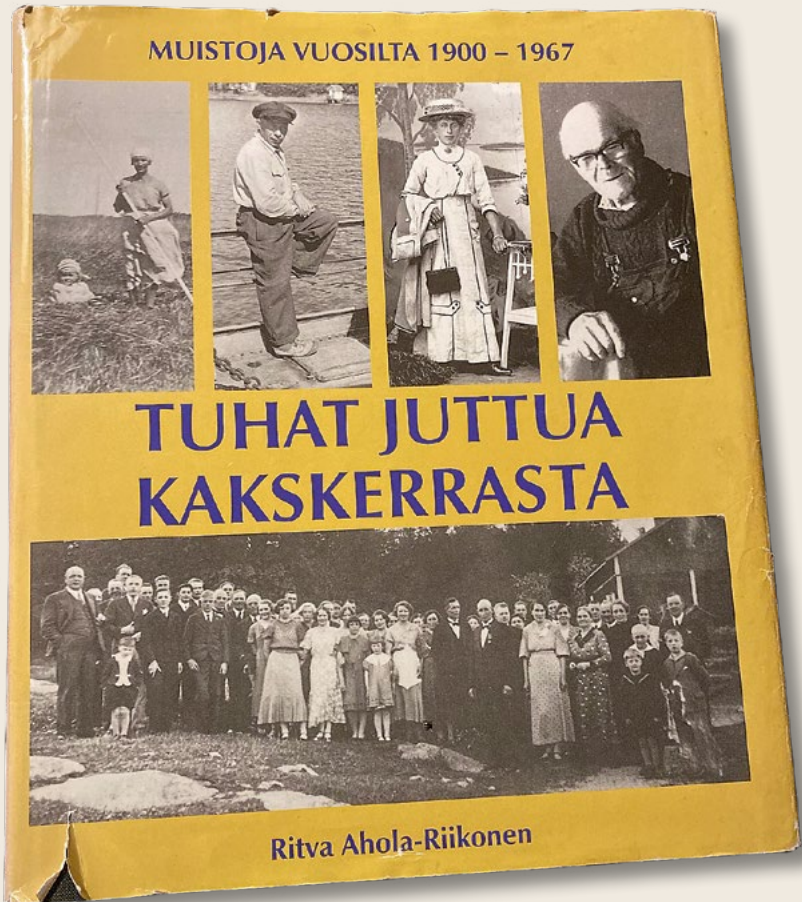
” Penilän kylässä, järven rannalla, ke-
sää viettävänä teininä 60-luvun lopulla
meillä oli tapana samanikäisten kanssa
hoitaa tärkeä perheiden maitokannun
iltavienti Penilän kahden maatalon na-
vettoihin odottamaan aamun lypsyjä ja

kannujen täyttöä. Helpotettiin äitien työtä, sanoimme. Tosiasiassa tuo maitokannujen vienti oli meille kaikille selkeästi ”treffeille menoa”.

Tarkasti ajoitettu tapaaminen lehmälaitumen veräjällä, siinä sovitussa tienristeyksessä, oli päivän ehdoton kohokohta meille neljälle (2+2). Kannut pikaisesti navettoihin toimitettuumme saatoimme sitten istuskella veräjällä tuntitolkulla (!) maailman tilannetta puiden. Erityisesti etsimme ratkaisua Etelä Afrikan apartheid politiikkaan...”

Suloista, eikö? Ainakin oli viattomampaa, silloin ennen. Pankaapa paremmaksi.

Toimitus siis toivoo kaikenlaisia muisteluja tai asukkaiden ajatuksia menneestä, miksei nykyisyydestäkin: pieniä, muutaman rivin muisteluita tai pidempiä tarinoita. Kaikki otetaan ilolla vastaan, ties vaikka saisimme jo ainesta uuteen ”Tuhat juttuun”...

Hinttisten kalastajan ura judon huipulle ja kansainvälisiin kalastusneuvotteluihin

Muistattehan Vesa Reilimon

Vesa on se joviaalinen kaveri, joka mennä vuosina seisoi kesäisin Satavan kyläkaupan edessä herkuillisessa savukalan tuoksussa ja piristi paikalle osujien päivää meren herkuillaan ja tarinoillaan maailman ja Kaksikerran asioista. Hän on Kaksikerran kalastuksen grand old man. Suomalaisen judon suuri mies. Olympiavalmentaja.

Vesa Reilimo on perikakskertalainen. Hän on kotoisin Hinttisten saaresta, vaikka sattuihin 80 vuotta sitten syntymään Heidekenillä. Hinttisten kalastus- ja maanviljelytila on ollut Reilimon suvulla 120 vuotta, viiden sukupolven ajan.

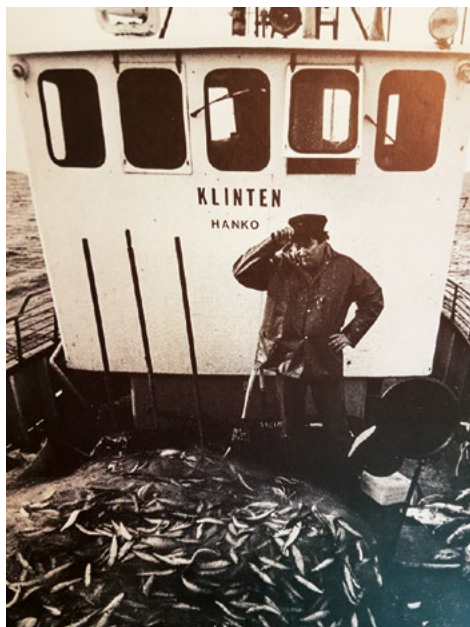
Itse talo on kolmas samalla paikalla. Muutama vuosi sitten se rakennettiin tulipalon jälkeen uudelleen, ja nyt siihen mahtuu mukavasti kaksi perhettä.

Nyt Hinttisissä huseeraavat Vesan pojat perheineen, pääasiassa kesäaikaan. Vesasta itsestään tuli virallisesti kaupunkilainen vasta seitsemän vuotta sitten, kun Turku kielsi väeltään oikeuden asua

Vesa Reilimon luotettu kalastuspaatti oli nimeltään Klinten.

pienillä saarilla. Pikku saariin ei nimittäin noin vain vedetä vesi- ja viemäriverkostoa. Ja sellainen pitää kaupungin virka-

Silakasta se alkoi.

sääntöjen mukaan olla vakinaisessa asunnossa.

Vesan mukaan asia on kuitenkin niin kuin olla pitää, sillä kahdeksankymppisenä mies kaipaa vähän helppokulkuisempaa maastoa kuin on kivikkoinen saari.

Hinttinen on Vesan Oiva-isän kotitalo. Äiti Salme tuli nuorikkona taloon välirauhan vuonna 1940 ja jäi saman tien yksin hoitamaan maalaistaloutta, kun Oiva lähti sotaan. Kaupunkilaistyttö oli kovilla, mutta sitkeys voitti.

- Siitä on säilynyt tarina, joka on kuin Pääatalon kirjasta Sonnien yö, Vesa Reilimo kertoo.

- Kerran sodan aikana äidin piti viedä lehmä Kollin tilalle astutettavaksi. Hän ei ollut kuullut, että lehmä pitää kuljettaa vesillä niin, että se katsoo kotirantaan päin. Lehmä seisoi kiltisti veneessä katsellen menosuuntaan, mutta kun tultiin lähelle Naulan rantaa, se rynnisti niin että kaatoi veneen. Eikä äiti osannut uida.

Ranta oli kuitenkin lähellä, eikä suurempaa vahinkoa sattunut.

Toisen kerran vahinko oli lähempänä. Oiva ja Salme olivat yhdessä matkalla jään yli Kaskimäkeen kylään, kun Salme käveli suoraan ns. elätysaukkoon, joita jäälle muodostuu alkutalvesta. Oiva ryömi polvillaan aukon reunalle, haroi käsillään niin laajalle kuin pystyi ja sai viimein Salmesta otteen. Molemmat pääsivät lopulta kotiin lämmittelemään.

- Se kyläreissu jäi siihen, Vesa Reilimo sanoo vakavana.

Saareissa asumisessa on omat vaaransa, varsinkin kelirikkoaikana. Parivuotiaana Vesa veti pöydältä päällensä kuuman lihaliemikulhon niin että kasvot ja rinta paloivat pahoin.

- Äiti oli silloin yksin kotona, eikä hänellä ollut venettä. Hän meni rantaan huutamaan apua niin kovaa kuin pystyi. Onneksi Niemenkulman puolella sattui olemaan veneessä nuori mies, jonka avulla minut saatiin sairaalaan. Taisi olla henki aika täpärällä...

Vuosia myöhemmin Vesa joutui itse kokemaan meren hyisen kauhistuksen lähdettyään pyörällä jään yli kouluun.

- Oli tullut uutta lunta, eikä edellisten kulkijoiden jälkiä näkynyt. Suunnistin suoraan elätysaukkoon.

Vesa pääsi omin voimin ylös avannosta ja rämpi vettä valuvana takaisin kotiin hakemaan kuivia vaatteita.

- Äiti tuumasi, että jäät nyt kotiin: ei tuommoisen jälkeen tarvitse enää kouluun mennä, Vesa muistelee.

- Virta vei kirjakassin, mutta polkupyörä saatiin ylös. Koulussa opettaja luki ääneen poissaoloni syyn: Putosi jäihin. Kaverit katsoivat kuin sankaria...

Tapaus oli harvinainen, sillä Vesa ja hänen kaksi nuorempaa veljeään opetettiin varovaisiksi jään ja meren kulki-joiksi. Riski oli joka päivä läsnä. Kansakouluun Höyttistensalmen rannalle mentiin joka päivä, mutta kun lukuhaluinen Vesa kirjoittautui Turun Lyseoon, etsittiin kaupungista kortteeri, josta hän kävi kotona vain viikonloppuisin.

Vesa Reilimo punnitsee silakoita Aurajoen itärannalla vanhan silakkasataman kohdalla joskus 1970-luvulla.

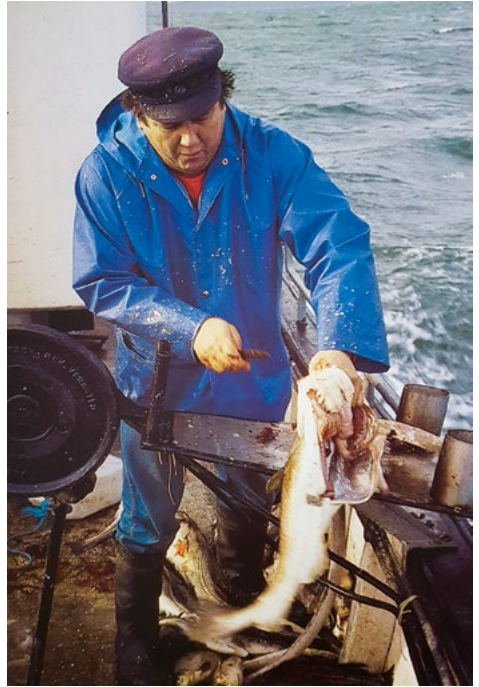

Vesa Reilimo on Kaksikerran ensimmäisiä ylioppilaita, ja varmasti ensimmäinen Kauppakorkeakoulusta valmistunut kaksikertalainen ekonomi. Opiskelun lomassa hän paiski kesätöitä Auran Panimon varastossa ja tuotannon esimiehenä sekä Finnairilla ja TVH:lla. Yhden kesän hän vietti Rymättylän sillilaivuuden perämiehenä.

- Puuduttavaa hommaa, Vesa muistaa, - vahtivuoro kesti keskiyöstä aamukuuteen ja kahdestatoista iltakuuteen, eikä missään välissä saanut kunnolla nukkua.

- Sitä paitsi 1963 oli huono sillivuosi. Kalastus katkesi kauppakorkean tenttikauteen, kun laiva oli vasta puoliksi täynnä.

Suomen Judoliitto teetti 80-vuotiaasta Vesa Reilimosta juhlaportretin.

1970-luvulla Airistolta nousi turskaa.

Kauppakorkeakoulussa Vesa tutustui urheilulliseen kaveriin, jonka kanssa lähettiin 1963 judokurssille. Seuraavana vuonna he perustivat Turun akateemisen judokerhon, joka sai rehtorilta luvan harjoitella Kauppakorkean juhlasalissa – kunnes oppilaitoksen hallintoryhmä sai asiasta vihiä ja lopetti harjoitukset juhlasaliin sopimattomina. Sen jälkeen harjoitukset siirrettiin Topeliuksen koululle.

24-vuotiaana Vesa oli kahden lapsen perheenisä. Hänellä oli armeija käytynä, korkeakoulututkinto taskussa ja vakainainen työpaikka. Se oli vahva kohta elämässä.

Judoharrastus jatkui yhä tiiviimpänä. Vesa kutsuttiin Suomen judoliiton hallitukseen 1964, vuodet 1967-69 hän toimi sen varapuheenjohtajana ja vuodet 1970-71 puheenjohtajana. 1972 olympiakisoissa Vesa Reilimo oli Suomen judo-tiimin valmentajana ja huoltajana. Itse hän oli saanut hopeaa SM-judokisoissa vuonna 1969, saavuttanut 1. danin mustan vyön 1970 ja 2. danin mustan vyön 1973. 1974 Vesasta tuli Suomen ensimmäinen kansainvälinen judotuomari.

- Se oli tehokasta aikaa, Vesa Reilimo muistelee.

- Olin fyysisesti hyvässä kunnossa, eikä vaurioita juuri tullut. Valmentajana vedin neljääkymmentä nuorta. Omat pojatkin olivat mukana – taisivat hekin jonkin värisiä voita saavuttaa.

Ensimmäinen vakinainen työpaikka heltisi 1965 vakuutusyhtiö Sammosta, jossa hän toimi sivukonttorien tarkastajana kuusi vuotta. Silloin Vesalla oli jo vaimo ja kaksi poikaa. Vakuutusuraa kesti kuusi vuotta. Rupeama katkesi, kun hänet 1971 pyydettiin SVUL:n talousjohtajan tehtävään.

- Työ oli mielekästä, mutta elämä Helsingissä ei tuntunut hyvältä, Vesa sanoo.

Vesa palasi Sampoon osastopäälliköksi, ja perhe muutti takaisin Turkuun.

Vakuutusala ei silti tainnut aivan natsata kalastajanpojan luonteeseen. Kun

Judoliitto tarvitsi toimitusjohtajaa, Vesa oli siihen selvä valinta.

Se ei kuitenkaan ollut eläkepaikka. Siinä vaiheessa Vesan takaraivossa alkoi kypsyä vastaus kysymykseen, mitä hän oikeastaan halusi elämältä.

Pois kravattihommista. Vapaaseen elämään, siihen, johon hän Hinttisissä oli kasvanut.

Oiva Reilimo oli silloin lopettamassa kalastuselinkeinoaan. Vesa teki ratkaisun: hän värväsi veljensä kumppaniksi ja lähti 1976 jatkamaan isänsä kalastusyri-tystä.

Ratkaisu ei ollut helppo. Vesa Reilimo oli silloin 34-vuotias, ja perhe oli tottunut vaivattomaan kaupunkielämään. Muutto Hinttisiin oli iso elämänmuutos.

Vesa muistelee erityisesti epäröineensä torimyyntiä. Mitä kaupparkean ekonomikaverit sanoisivat, kun löytäisivät Reilimon torilta myymässä silakkaa ja kuhaa?

- Sitten yksi niistä kavereista tuli sanomaan, että hänen mielestään olen kova kaveri, kun olen uskaltanut tehdä noin hienon päätöksen. Se helpotti!

Samoihin aikoihin Reilimoiden avioliitto hajosi, Vesan mukaan tosin muista syistä. Mutta uusi työura lähti vauhdilla liikkeelle, yhteistyö veljen kanssa sujui ja kalaa nousi.

- Siihen aikaan silakka oli pääkala. Sen kannattavuus hiipui kysynnän laskuun: silakkaa meni enää rehuksi, ja kuhan merkitys kasvoi. Nykyäänkin kuha on täällä pääkala. Mutta 1970-luvulla tilanne muuttui: äkkiä kaikki vedet olivat täynnä turskaa. Kuha katosi melkein tyystin.

Turskan tulo johtui Tanskan salmista ryöpsähtäneestä Pohjanmeren vesimasasta, joka toi sekä turskaa että sille otollista suolavettä.

- Ei turskasta mitään hyötyä ollut. Sotki vain verkot, eikä mennyt kaupaksi koska sitä ei osattu käyttää. Mutta kun Pohjanmeren vesiryöpsähdys laimeni, turskat hävisivät ja kuha tuli takaisin.

Kalastajauransa aikana Vesa Reilimo on toiminut sekä Varsinais-Suomen kalastusliiton että Kalatalouden keskusliiton hallituksessa. Seitsemän vuoden ajan hän oli Kansainvälisen Itämeren kalastuskomission Suomen valtuuskunnan jäsen ja osallistui myös Suomen ja Neuvostoliiton välisiin kalastusneuvotteluihin.

Itämeren maiden kalastajilla on yhteiset ongelmat.

- Hylje, sanoo Vesa Reilimo yksikantaan. – Se syö kalat merestä ja verkoista.

Kuha on joutunut pakenemaan hylkeitä mataliin merenlahtiin ja salmiin.

– Vapparin salmessa on vähän, mutta selällä ei yhtään, Vesa tietää.

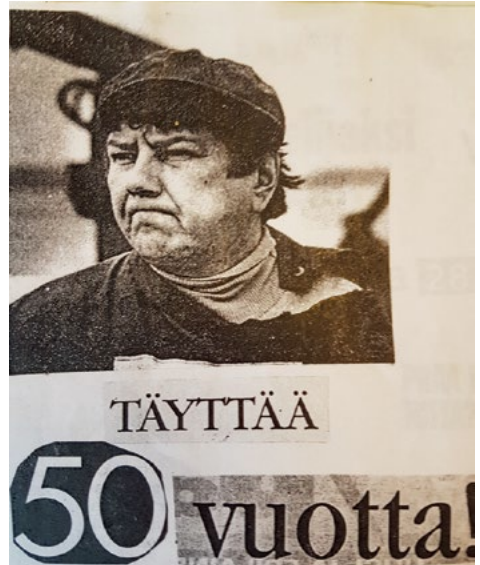
- Kokeilussa on häirintälaitteita, joilla hylkeet saataisiin pysymään kauempana. Toivotaan että niistä olisi apua.

Kun Reilimolta kysyy, mikä kalastamisessa on parasta, hän ei mieti hetkeäkään.

- Se on vapaus. Siihen liittyy itsekuri: merelle on mentävä kelillä millä hyvänsä. Hienoja ovat aurinkoiset kesäaamut ja meren vapaa henki. Huonointa on se kärsimys, kun iskee todella paha sää. Ja ennakoimattomuus, kun ei tiedä millainen kalavuosi tulee.

Enää hän ei joudu lähtemään aamu-tuimaan merelle elantoaan hakemaan. Muut jatkavat Kaks Kerrassa kalastusta, ja heiltä riittää Reilimollekin kuhaa silloin kun hän sitä mielii syödä.

Vuonna 1992 Kalastaja-lehti julkaisi Vesan 50-vuotiskuvan.

Kakskertaseuran tapahtumia v. 2022

Vuosi lähestyy loppuaan ja on aika katsoa, mitä on tehty. Koronarojoitteista päästiin, mutta niiden vaikutus näkyi vielä toiminnassa. Tässä on kerrottu aikajärjestyksessä niistä tapahtumista, joista Kakskertaseura on vastannut tai ollut järjestelyissä mukana. Tapahtumista kerrotaan ennakkoon seuran kotisivuilla ja niiden toteutumiset esitellään kuvien kera uutispalstalla. Toimintakertomuksessa käydään aikanaan kattavammin kaikkea läpi.

Neulomakerho

Neulomakerho on läpi vuoden kulkeva tapahtuma, aina parittomien viikkojen tiistai-iltaisina. Keväällä piti aloittaa 18.1., mutta koronan vuoksi aloitusta siirrettiin

Terassineulojaiset. Kuva: Piia Kramsu

ja aloitettiin vasta 15.2., syksyllä lopetettiin 22.11., joulun ja vuodenvaihteen ympärillä kukin harrastaa omissa oloissaan. Kokoonumispaikkana oli keväällä ja syksyllä Kakskertatalo, kesällä neulomiset hoidettiin kerhon jäsenten laitureilla ja terasseilla. Joitakin poikkeuksia aina on, kesäkausi esimerkiksi avattiin Kakskerran kirkossa, jossa kutomisten ohessa kuultiin kotiseutuoppaamme Outi Kaupin tarinoita kirkon vaiheista.

Kirjapiiri

Uutena toimintamuotona aloitettiin lukutoukkien aloitteesta kirjapiiri. Sen piti alkaa jo edellisenä vuotena, mutta korona siirsi sitäkin ja aloitustakin jouduttiin vielä siirtämään teknisten ongelmien vuoksi, mutta vauhtiin päästiin 22.2.. Ensimmäisessä tapaamisessa käsiteltävänä oli palomestari emeritus Reijo Salminen teos 'Tulta, hikeä ja kyöneleitä' ja paikalla kirjaa esittelemässä oli jopa itse kirjan tekijäkin. Tästä jatkettiin tapaamisia kerran kuussa, kesäkausi jätettiin väliin. Osallistujia on ollut kymmenkunta, maksimissaan tusina. Monet heistä ovat mukana myös neulomakerhossa, joten aikataulusyistä siirryttiin syksyllä siihen, että tapaamiset ovat tuntia en-

Kirjapiiri Kakskertatalolla. Kuva: Pia Arasola.

nen kuukauden viimeisen neulomakerhon kokoontumista. Oiva järjestely jo senkin vuoksi, että etelämaalaisista poiketen meillä ei puhuta käsillä, joten käsiä voi käyttää keskustelun ohessa muuhunkin tekemiseen, esimerkiksi kutomiseen – alan harrastajilta molemmat sujuvat yhtä aikaa.

16.2. Seuran vuosikokous

Kokous pidettiin kuten aina ennenkin Kakskertatalolla. Kakskertaseuran ja Kakskertatalon sääntömääräiset vuosikokousasiat tuli hoidettua, apuna esittelylvihkonen, johon oli koottu kaikki käsiteltävät asiat. Kokous sujui ennakoitusti, vastuuvapaudet myönnettiin, suunnitelmat tulevalle vuodelle hyväksyttiin ja henkilövalinnoissa tehtiin yksimieliset muutokset.

13.3. Missiotreffit Hennalassa

Aurinkoisessa säässä paikalle tuli runsaasti väkeä, erityisesti lapsiperheitä kävi

paljon. Ohjelmaakin oli tehty niitä ajatellen, toimintaa riitti ja rasteilla oli tekemistä, myös tarjoilua ja syömistä löytyi. Paloautot olivat taas suosittuja ja linnunpönttöjä pienet rakentajat tekivät kotipihoilleen.

Mestari työssään, pönttö valmistuu. Kuva: Jarkko Koskinen.

22.3. Kuvailta Kakskertatalolla

Meillä on iki-ihana Kaks Kerranjärvi, toisella puolella maapalloa Jukka Lämsän toinen ihastus Peyto Lake, turkoosin värinen järvi Kanadan Kalliovuorilla. Siitä ja retkestään maan sademetsissä kuultiin mielenkiintoinen esitelmä. Höysteenä oli ammattilaisen ottamia loistavia kuvia alueelta.

Peyto-järvi, vähän erilainen kuin omamme. Kuva: Jukka Lämsä

16.5. Kaatuneitten muistopäivä

Päivää vietettiin perinteisin menoin, ensin kirkossa messu, sitten siirtyminen sankarihaudoille ja päätteeksi kahvit huoltorakennuksella. Omien sankariemme muistaminen korostui nyt erityisellä tavalla, olihan vasta äskettäin aloitettu todella ikävä sota Ukrainassa. Oman maan ja omien arvojen puolustaminen tuo roppakaupalla uusia muistettavia sotaa käyvien joukoista.

18.5. Pormestarivierailu Kakskertatalolla

Kakskertalaulu raikui, päivälleen 36 vuotta sitten oli sen ensiesitys. Kuva: Jarkko Koskinen.

Pormestari Minna Arven ohjelmassa on ollut tutustuminen kaupungin eri osien asukkaisiin ja heidän toiveisiinsa. Vuorossa oli nyt saaristomainen kaupunginosamme erityisongelmineen. Pääpaino oli nuorten asiat ja siitä viestiä kaupungin suuntaan antoivat partiolaiset. Onnistunut tapahtuma päättyi partiolaisten muodostamaan sisaruspiiriin ja yhteislaulun esitettyyn Kakskertalauluun.

20.5. Tutustuminen Huudi-museoon

Erikoislaatuinen ja omaperäinen kokoelma taidokkaasti tehtyjä ja koristeltuja menopelejä, käsitöitä ja muita vempaimia löytyi Hirvensalon Huudi-museosta. Kaksikertaseura tutustui siihen toistamiseen ja uutta ihmeteltävää ja ihasteltavaa löytyi.

Onerva Manner istuu sähkökäyttöisen moottoripyörän Hoikka Railin puikoissa, opastajana tekijä, museoitsija Petri Ruusunen. Kuva: Piia Kramsu.

14.6. Vesibussiretki saarten ympäri

Runsaan 50 osallistujan voimin kiersimme pääsaartemme ympäri Kuusisto Linen vesibussilla. Lähtö oli kirkon laiturilta, puolet väestä istui ulkona ja puolet sisätiloissa. Sää suosi ja kotiseuturetki sujui mainiosti.

Villa Vapparin edustalla. Kuva: Britt-Marie Juup.

2.7. Kaks kertapäivät

Tämä saarten päätapahatuma päästiin taas koronan jälkeen toteuttamaan. Siitä on erillinen oma artikkelinsa tässä lehdessä.

27.8. Myllyjuhla ja elotulet Satavan sillalla

Pelimannit Ahti ja Jari musisoimassa. Kuva: Jarkko Koskinen.

Viikko ennen Myllyjuhlaa pidettiin pienet talkoot, jossa aluetta kunnostettiin tulevaa tapahtumaa varten. Edellisen päivän sateen takia myllyn siipiä ei voitu kyllästä, olivat vielä kosteita.

Varsinainen juhla onnistui hyvin. Paikalla oli 33 henkilöä helteisessä säässä. Jari Hauninen ja pelimannikaverinsa Ahti Saarinen esittivät merihenkisiä laulelmia ja laulattivat myös osallistujia. Toimintatyöryhmä hoiti kahvitusta ja puheenjohtajamme Raimo Västinsalo kertoi siinä ohessa myllyn historiaa ja kunnostusta. Esiteltyä tuli myös myllymäen ympärillä näkyvää Nikkilän kylää. Tilaisuuden jälkeen oli mahdollisuus käydä myös vie-reisellä mäellä olevilla ryssän uuneilla. Illan hämärtyessä siirryttiin päivän toiseen aiheeseen eli sytytettiin elotulet

niitä varten erikseen rakennetuille telilleen Satavan sillan kaiteille.

21.9. Yrttiluento

Kaks kertatalolla kuultiin 21.9. Sami Tallbergin luento villiyrteistä. Pienten tek-nisten alkuongelmien jälkeen päästiin asiaan ja esitys oli hyvä, luennoitsija otti osallistujat mukaan keskustellen heidän kokemuksistaan yrttien käytössä.

2.10. Patikkaretki Höyttisiin

Syksyn patikkaretki tehtiin tällä kertaa Satavan Höyttisten alueelle. Lähtö Vuohiluodontieltä kohti edessä olevan mäen huippua. Polku oli paikoitellen vaikeakulkuista, mutta Vuohiluodon huipulle (61 metriä merenpinnasta) päästiin ja edessä avautui upea näkymä Airistolle. Eväät syötiin mäen laella kuunnellen samalla retken vetäjän Raimo Västinsalon kertomusta Vuohiluodon historiasta. Syysruskan hieno väriloisto ihastutti myös mukaan uskaltaneita uusia jäseniämme.

16.10. Sadonkorjuupäivä

Yrttipohjaisia tuotteita maistelemassa. Kuva: Pirjo Koskinen.

Päivän vietto on perinteinen, aihe vaihtuu vuosittain, nyt se oli villiyrtyt/yrtyt. Teemaan kuuluvia maistiaisasia oli tarjolla useita. Paikalla oli myös saarten käden-taitajia esittelemässä ja myymässä tuotteitaan. Kaks kertaseuralla oli omien tuotteidensa lisäksi myynnissä uusi ensi vuoden kalenteri, kaks kertalaisuudesta kertova kotiseututeos ja lippuja tulevaan pikkujouluun.

19.11. Askartelua Kaks kertatalolla

Askartelun teemaksi oli valittu tontut, lähestyvää joulunaikaa ajatellen. Tapah-tumaa vietettiin lehden painoon menon aikana eikä siitä sen vuoksi ole tarkemmin kerrottavaa. Kotisivuilta löytyy tarinaa tästäkin, katso www.kaks kertaseura.fi.

LEHDEN ILMESTYMISEN JÄLKEEN TULEVAT TAPAHTUMAT

3.12. Pikkujoulu

Kaks kertaseuran pikkujoulua vietetään lauantaina 3.12. Seurantalolla (Samp-paantie 90, Satava). Tarjolla on mukavaa yhdessäoloa ystävien kesken, riistapoh-jaista ruokaa ja Hupilupa-bändin musi-sointia. Mahdollisia vapaita paikkoja voit kysellä Piialta (pii.a.kramsu@jelpekon.fi tai viestillä 040-7791069).

6.12. Itsenäisyyspäivän kirkko ja sankarivainajien muistaminen

Muistamme jälleen sodan uhreja ja erityisesti sodassa kaatuneita saarelaisia Kaks kerran kirkon sankarihaudoilla ja -muistomerkillä. Mukana järjestelyissä Martinseurakunta, partiolippukunta Kaks kerran Kaksoispiste ja Kaks kertaseu-

ra. Kirkkokahvit juodaan Hennalassa (Hennalantie 10, Satava).

10.12. Joulumyyjäiset Museotorpalla

Museotorpan (Salmenrannantie 4, Sata-va) Joulumyyjäiset pidetään lauantaina 10.12. kello 11-14. Kaks kertaseuralla on paikalla oma myyntipöytä, missä myydään seuran tuotteita. Hyviä joululahja-vinkkejä ovat mm. seuran kalenteri vuodelle 2023 (hinta 12 €) ja kotiseutu-teos Kaks kerta 2 (hinta 5 € jäsenille, muille 7 €).

11.12. Joululounas Hirvilammella

Valmiiksi katettu joulupöytä Hirvilam-mella (Vapparintie 692, Kaks kerta) sun-nuntaina 11.12. klo 14. Jo vuosia jatku-nut perinne on ajoitettu sopivasti pari tuntia ennen Kaks kerran kirkossa laulet-tavia kauneimpia joululauluja.

13.12. Brinkhallin metsäkirkko

Jouluinen metsäkirkko Brinkhallin maas-tossa (Brinkhallintie 414, Kaks kerta) järjestetään tiistai-illalla 13.12. kello 18, järjestäjinä Brinkhallin Ystävät ja Kaks kerran Kaksoispiste.

Kauneimmat joululaulut Kaks kerran kirkossa:

11.12. kello 16; Jukka Hildén, Johanna Hartikainen

18.12. kello 13 Lasten kauneimmat jou-lulaulut; Tuomo Norvasuo, Timo Ustju-gov

18.12. kello 17 Kauneimmat joululaulut Goes Pop, Kaks kertaseura tarjoaa glögiä ja pipareita huoltorakennuksella; Timo Ustjugov

Kysy Kakskerrasta

Monolaiset asiat askarruttavat meitä saarelaisia. Kakskerta-seurakin saa aika ajoin kyselyjä, mitä tai miksi jokin asia on niin kuin on? Ajattelimme 2x-lehden toimituksessa avata näille kysymyksille oman palstan, jossa pyrimme selvittämään ja löytämään vastauksia näihin kysymyksiin.

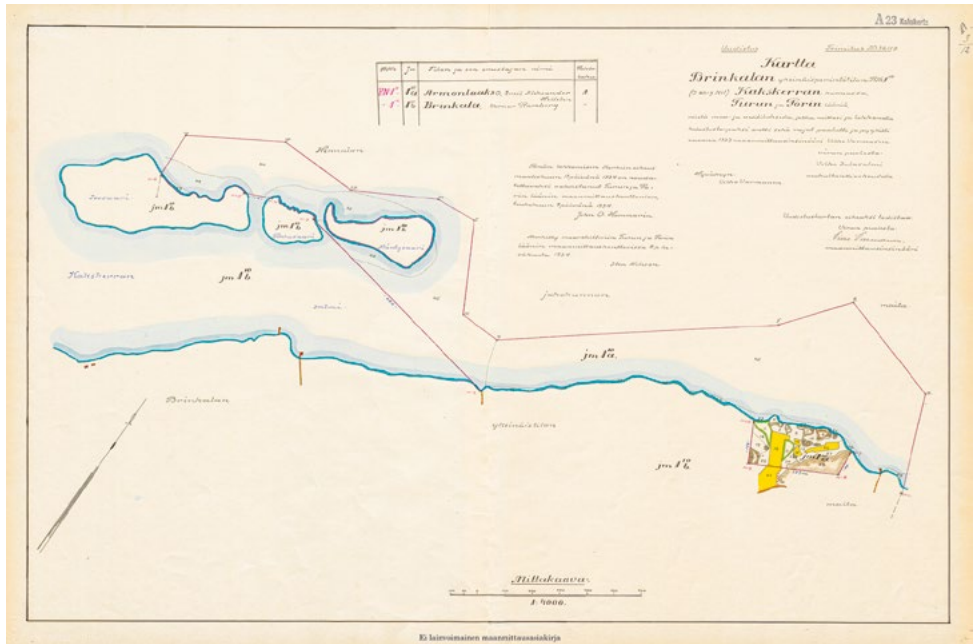
Ensimmäisenä kysymyksenä meille tuli ihmettely siitä, miksi Kakskerrassa esiintyy sellainen paikan nimi kuin Armonlaakso? Mistä se on tullut ja miksi? Ky-

symme asiaa Kaarin Kurrielta, jolle entisenä Turun museokeskuksen tutkijana tällainen selvitystyö luontuu hyvin. Ja tässä vastaus:

Kyseessä on vuonna 1933 Brinkkalasta kalastaja Emil Aleksander Hellstenille lohokottu kalastajatila, jonka nimeksi tuolloin sovittiin jakotoimituksen yhteydessä Armonlaakso.

Otaksun, että nimi on tuolloin ammennettu naapurissa sijaitsevan Tiilisalin

Armonlaakson lohkomiskartta vuodelta 1933.

Paikantamista selkiyttävä, nykytilannetta kuvaava osoitekartta.

tarinasta, sehän perimätiedon mukaan olisi alkujaan ollut yhdessä Kulhon kanssa dominikaanimunkkien omistama. Naantali eli Nådendal (= Armonlaakso) puolestaan oli alkujaan sisarjärjestö Birgittalaisnunnakonventin luostari.

voikukka!
Flower Shop

Kukat kesän juhliin
lähikukkakaupastasi!

0400 284882
voikukka@voikukkaflowershop.fi
www.voikukkaflowershop.fi
Stålarminckatu 33, 20810 Turku

Tervetuloa!

JOULUA KOHTI K-SUPERMARKET HIRVENSALON KAUTTA

Helpota loppuvuoden
pyhiä nettiostoksilla!

- Tilaa netistä
- Valitse noutoaika
- Nouda kaupalta
- Tuomme ostokset autollesi!

K-ruoka.fi/kauppa tai K-Ruoka -sovellus
Keräilymaksu plussakortilla 4,90.- ilman plussakorttia 6,90.-

KOTIMATKASI
VARRELLA!

Juhla
kaikille aisteille

K Supermarket
HIRVENSALO

Tavallista parempi Ruokakauppa

PIHATALKKARI

T;mi Ismo Kaskimäki

Suoritan Kaksikerta / Satava – alueella
"pihatakkari" – töitä.

Huom, talonmiespalvelumaksuista saa
tehdä kotitalousvähennyksen verotuksessa!

Esim. pihasiivoukset, nurmikon leikkuut,
polttopuut, pihakalusteiden huollot,
lumityöt, ikkunoiden pesut ja vaikka
asioilla käynnit!

Palveluksessanne

Ismo Kaskimäki

puh: 0400-520181

ismo.kaskimaki@gmail.com

Taksipalvelun saat edelleen
samasta numerosta!

Jussi Marttilan
toinen kirja Aurajoki-sarjaan
kuvaa Turun seutua ja
Satavassakin käydään.

TURUN SÄÄTÖLAITE- JA POLTINHUOLTO OY

- Öljylämmityslaitteistot
- Kiinteistöautomaatio
- LVI- työt

Arttu Tuomi 044-991 810

Juho Tuomi 040-125 2999

www.saatolaite.fi

**Herkullinen joulu löytyy
oman saaren kaupasta!**

**Nähdään Delissä!
Kauppiaasi Anni**

KMarket
DELI

Aamunkoitonkatu 1
20900 Turku

**PALVELEMME
SINUA**

MA-PE KLO 7-22
LA KLO 8-22
SU KLO 10-22

Satavarakenne Oy

SATAVAC.fi - Jo vuodesta 1997

Olemme korjausrakentamisen ammattilaisia

Meiltä:

- Rappauustyöt
- Saneeraus- ja muutostyöt
- Kattojen huollot ja korjaukset
- Kattojen pesut, pinnoitukset ja maalaukset
- Sauna- ja kylpyhuoneremontit
- Kosteusmittaukset
- Kaivuutyöt

Myös saari-kohteet!

OTA YHTEYTTÄ

0400-466700 | info@satavarakenne.fi

Kakskertatalo

Vapparintie 118, Kakskerta

Ehostettu Kakskertatalo on valmis ottamaan vastaan vieraansa ympäri vuoden.

Kokoukset, myyjäiset, tapahtumat, perhejuhlat, ym.

Käytössä on sali (30 henkilöä), keittiö ja piha-alue. Hyvät pysäköintivalmiudet.

Hinnat: kertakäyttö 35 €

vuorokausi 60 €

kahvitarjoilu mahdollista saada erillistä korvausta vastaan

Varaukset ja tiedustelut: Outi Kauppi, 040 567 7946, kauppi@netti.fi

KAKSKERRAN SEURAIN TALO

Viihtyisä perhejuhlien pitopaikka

Tilaa 130 henkilölle Tiedustelut puh. 0503479918
Samppaantie 90, 20960 TURKU (Satavan saari)

2X - lehden toimitus

Julkaisija: Kakskertaseura ry

Päätoimittaja:

Raimo Västinsalo

raimo.vastinsalo@gmail.com

044 337 7541

Toimitussihteeri:

Jarkko Koskinen

jarkko.i.kos@gmail.com

0400 822 855

Taitto ja ulkoasu: Malla Avenius / Painola

Painopaikka: Painotalo Painola

T. Nieminen Oy

Ilmoitushinnat ja ilmoitusten koko (mm)

1/1 takakansi väri	300 €	148 x 168 + 3 mm leikkuuvarat
1/1 sisäsivu väri	250 €	148 x 210 + leikkuuvarat tai 138 x 199
1/1 sisäsivu musta	200 €	kuten yllä
1/2 sisäsivu väri	150 €	vaaka: 148 x 103 + leikkuuvarat tai 138 x 97 pysty: 72 x 210 + leikkuuvarat tai 68 x 199
1/2 sisäsivu musta	120 €	kuten yllä
1/4 sisäsivu väri	100 €	pysty: 68 x 97 tai vaaka: 138 x 46
1/4 sisäsivu musta	60 €	kuten yllä

Kakskertaseura ry

Kakskertaseura ry c/o Raimo Västinsalo
Mäkivaarankuja 34 , 20960 Turku
kakskertaseura@kakskertaseura.fi
www.kakskertaseura.fi
Y-tunnus 3034542-1
Seuran tilinumero FI20 5711 2740 0121 04

Hallitus

Raimo Västinsalo, puheenjohtaja
Mäkivaarankuja 34, 20960 Turku
raimo.vastinsalo@gmail.com,
puh. 044 337 7541

Seppo Muurinen, varapuheenjohtaja
Monnoistentie 5, 20960 Turku
muurinens@gmail.com
puh. 258 7805, 0400 763 822

Jarkko Koskinen, sihteeri, rahastonhoitaja
Peltolantie 6 D 124, 20720 Turku
jarkko.i.kos@gmail.com
puh. 0400 822 855

Mika Eklund
mikae@live.fi

Piia Kramsu
piia.kramsu@jelpekon.fi
puh. 040 779 1069

Liity jäseneksi!

Seuran varsinaiseksi jäseneksi voi hakea kotisivuiltamme www.kakskertaseura.fi löytyvällä lomakkeella. Samassa taloudessa voi olla vähintään yhden pääjäsenen lisäksi haluttu määrä sivujäseniä. Seuran jäsenkirjeet ja kokouskutsut sekä 2X-lehti postitetaan pääjäsenelle. Sivujäsenet ovat pääjäsenten tavoin seuran täysivaltaisina jäseninä oikeutettuja osallistumaan seuran toimintaan ja päätöksentekoon.

Hanna Mujunen
hanna.mujunen@outlook.com

Juha Mäki
juhamaki@jussinpesu.fi
puh. 0400 521 103

Riina Tuokko
riina.tuokko@gmail.com
puh. 0500 780 547

Pasi Vaimala
pasi.vaimala@pp.inet.fi

Marko Viljanen
marko.viljanen@tmfg.fi

Kuva: Pirjo Koskinen.

Kakskertaseuran myyntituotteet

Raimo Narjus:

KAKSKERTAA KIERTÄMÄSSÄ

Eilen ja tänään

ISBN 952-90-6669-4 Serioffset 1995, 240 sivua

Myyntipaikat:

Antikvaarinen Kirjakauppa Kvariaatti, Tapani Vinkala (seuran suoramyynti) Hämeenkatu 16, 20500 Turku

Turun Kansallinen Kirjakauppa, Linnankatu 16, 20100 Turku

KAKSKERTA 2

Saaret, ihmiset, vaiheet

ISBN 951-595-013-9 Gummerus 1995, 239 sivua

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

ISÄNNÄNVIIRI Kakskerta -viirejä

iso viiri 50 x 450 cm 80 €

pieni viiri 40 x 350 cm 70 €

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

VILLASUKAT

Kakskerran väreihin kudotut sukat, saatavana eri kokoja 20 €

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

TAKKATIKKURASIA

Hinta: 4 €/rasia tai 10 €/3 rasiaa

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

KAKSKERRAN VAAKUNA -tarran

Hinta 3 €, tarran koko 10,5 x 9 cm

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

*Hyvää Joulua
ja
Terveellistä Uutta Vuotta
2023*

saarist
apteekki.fi

Hirvensalon
APTEEKKI